

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/u-z/wilhelm-wilczynski/9703-Wilhelm-Wilczynski.html>
2024-07-16, 15:18

Wilhelm Wilczyński urodził się 5 kwietnia 1897 roku w krakowskim Zwierzyńcu w wielodzietnej rodzinie murarza Mikołaja Wilczyńskiego i Karoliny z d. Wagner. Był młodszym bratem gen. bryg. Józefa Olszyny-Wilczyńskiego (1890-1939). Ukończył gimnazjum matematyczno-przyrodnicze w Krakowie (maturę zdał dopiero na kursach dokształcających WP w 1923 roku). Członek PDS, od 10 sierpnia 1914 roku żołnierz Legionów Polskich (I Brygada). W 1918 roku komendant POW obwodu Modlin. Od 1 stycznia 1919 roku w Wojsku Polskim w stopniu podporucznika. Uczestnik wojny polsko-rosyjskiej 1920 roku. W WP służył kolejno: w 5 pp, Korpusie Ochrony Pogranicza (20 Baon „Nowe Świąciany”, 23 Baon „Orany”), 40 pp i ponownie w 5 pp. We wrześniu 1939 roku dowódca batalionu w Ośrodku Zapasowym 1 DP Legionów Polskich. Po przekroczeniu granicy w dniu 19 września 1939 roku został internowany na Litwie, następnie przebywał w szpitalu w Kownie. Stamtąd został odesłany do obozu oficerów internowanych w Kalwarii Suwalskiej, z którego został zwolniony w kwietniu 1940 roku. Służbę w WP zakończył w stopniu majora. W czasie okupacji przebywał na Wileńszczyźnie, zaangażowany w pracę konspiracyjną. Od 1942 roku żołnierz Armii Krajowej Okręgu Wilno, początkowo jako oficer do zleceń, następnie jako referent mobilizacyjny. Po wojnie osiedlił się w Gdańsku, gdzie pracował jako księgowy. W latach 1945-1947 więziony przez UB. Wielokrotnie odznaczony: Orderem Wojennym Krzyża VM kl. V (1921), trzykrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Niepodległości (1931), Medalem Pamiątkowym za Wojnę (1928), Złotym Krzyżem Zasługi (1938), Brązowym i Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę (1938, 1939 r). Zmarł 13 maja 1972 roku. Pochowany na cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku. Jest autorem niepublikowanego dotychczas dziennika z okresu służby w Legionach oraz wspomnień z lat wojny o granice II RP (O granice Drugiej Rzeczypospolitej. Frontowe wspomnienia Wilhelma Wilczyńskiego. Wstęp i opracowanie Agnieszka Jędrzejewska, Przemysław Waingertner, Łódź 2012). Zob. CAW, AP, 758/61.345; Rocznik oficerski 1923, Warszawa 1923, s. 137, 423; Rocznik oficerski 1928, Warszawa 1928, s. 133, 202; Rocznik oficerski 1932, Warszawa 1932, s. 39, 570; T. Kryśka-Karski, Materiały do historii wojska polskiego, Londyn 1985, s. 58; R. Rybka, K. Stepan, Rocznik oficerski 1939, Kraków 2006, s. 22, 552; Zbiory Przemysława Wilczyńskiego, syna Majora, Notatki o rodzinie, rkps, Karta ewidencyjna spisana przez W. Wilczyńskiego.

Opracowała: **Agnieszka Jędrzejewska**